

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 85. Argumentum seputagesimum quintum. Ex eodem Mellistuo
Doctore serm. 2. de Assumptione B. Mariæ, aliisque sententiis ipsius,
præcedens argumentum roborantibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

cendi & curandi vulnera animæ, quàm corporis; ita similis est modus cognoscendi recuperatam animæ sanitate, ac corporis. Non censetur verò post febrem aut vulnus recuperata sanitas corporis, dum febris citò redit, aut vulnus citò recrudescit (tunc enim vulnus à Medicis censetur operum fuisse, non sanatum.) Similiter ergo post inflictum animæ vulnus per peccatum, vulnus illud per pœnitentiam non censetur sufficienter curatum, dum citò redit, &c.

CAPUT LXXXIV.

Argumentum septuagesimum quartum.

Patribus antiquis succinum Sancti novissimi. Imprimis Bernardus serm. 1. de Resurrectione.

977 **I**bi namque Mellissus Doctor, agens de duplici (non de triplici, prout infundatè aliqui putant) pœnitentium genere, primo scilicet eorum, qui post lamenta pœnitentiæ, ad carnales non redeant consolationes, quos dicit Pascha cum Christo celebrare. Secundo eorum, qui, cum visi essent pœnitentiam in Quadragesima egisse, Christi passionibus communicasse, ipsique denuò complantati, per baptismum lachrymarum, pœnitentiæ, & confessionis, peccatorum veniam obtinuisse; post Pascha ad solitas citò redeunt iniquitates. De istis dicit, quòd ex sola consuetudine simulatione quadam humiliatio illa processit. Ex tam cito proinde relapsu arguit pœnitentiam ipsorum ne tempore quidem Quadragesimæ veram fuisse, sed simulatam; nec ab ipsis honoratum fuisse tempus Passionis; sicut ab ipsis non honoratur tempus Resurrectionis.

978 Quòd enim de his hoc dicit, qui visi sunt in Quadragesima pœnitentiam egisse, Christi passionibus communicasse, &c. & non de tertio aliquo pœnitentium genere, eorum scilicet, qui toto tempore Quadragesimæ ad instantes inhiant dies Resurrectionis (ut volunt aliqui Juniores) ex duobus periculum est. 1°. ex eo quòd de illis ipsis, in quorum persona dixerat: *communicavimus passionibus Christi, complantati ei denuò sumus per baptismum lachrymarum, pœnitentiæ, & confessionis*, immediatè subiungat: *Sic amatores seculi, toto tempore Quadragesimæ, ad instantes inhiant dies Resurrectionis. Heu! ut liberius indulgeant voluptati.* 2°. ex eo quòd de istdem consequenter adiciat: *Sic honorati miseri Christum, quem suscepisti? Venturo parastis hospitium, castigantes corpora, elemosynas impendentes. Et ecce susceptum proditis inimicis; imò exire compellitis, priores nequitias admittendo.* Ex quo deinde inferit, ipsos cum Christo non resurrectisse, id est de morte animæ ad vitam non transiisse: utpote quorum pœnitentia & humiliatio ex sola consuetudine temporis, & simulatione quadam processit. De istdem ergo dicit: *Licet nihil minus reverentie Resurrectionis tempus exigit, quàm Passionis, vos neutrum honoratis: quia ex post-facto deprebentis estis, aut penitus impœnitentes, aut tepidè, non proinde plenè, & ex toto corde pœnitentes. Redite ergo prævaricatores ad cor, & in toto corde querite Deum. & ad se malum, pœnitentes non verbo tantum, & lingua, sed & in spirita & veritate.* Si sic divus Bernardus censuerit de recidivis, qui tempore Passionis confessi sunt peccata sua cum genuit, corporis castigatione, elemosynis, &c. quantò magis sic censuit de recidivis nostris, qui non genuit, non corporis castigatione, non elemosynarum largitione, sed oris dumtaxat confessione asserunt se dolere?

979 De his quidem recidivis agit ibi Bernardus, qui tempore Quadragesimæ ad instantes inhiant dies Resurrectionis, ut liberius indulgeant voluptati. Tom. III.

Sed cui dubium, ad eos inhiare recidivos nostros, ferè omnes, ut liberius repetant convivia, potationes, saltationes, &c. cum nullis quadragesimalia jejunia magis odiosa sint, quàm ipsis?

Nec idèò Bernardus recidivos suos per suam illam pœnitentiam iustificatos fuisse censet, quia dicit, Christi passionibus communicasse, ipsi denuò complantatos, venturo Christo hospitium præparasse, Christum denique suscepisse. Non enim propterca vult ipsos reverà Christum spiritualiter suscepisse, nec ipsi spiritualiter complantatos fuisse; sed quoad externam dumtaxat apparentiam; eò quòd ex post-facto, tam facili utique, tamque festino relapsu colligat id totum ex simulatione quadam, vel saltem non ex toto & pleno corde processisse, sed ex tepido corde, ad iustificationem non sufficiente.

CAPUT LXXXV.

Argumentum septuagesimum quintum.

Ex eodem Mellisso Doctore serm. 2. de Assumptione B. Mariæ, aliisque sententiis ipsius, præcedens argumentum roborantibus.

980 **I**bi similiter Doctor ille sanctissimus, explicans verba ista: *mulier quædam excepit eum in domum suam, posteaquam dixit, quòd peccatoris conscientia est carcer; tortores, ratio & memoria; quòdque peccatorem de domo carceris educere Dominus incipit in Confessione: ipsa est enim scopa, quæ mundatus carcer, & ornatus deinceps regularium institutionum iuncis quibusdam palchre virentibus, de carcere redit in domum, in qua Christum debes suscipere.* Addit: *habet ergo mulier jam domum suam, ubi suscipiat eum, cui super tantis beneficiis extat obnoxia; sed vult ei, si eum recipere spiritualiter renuit, si non detinet, si non cogit manere secum. Rediens enim, qui prius ejectus est, mundatum quidem, & ornatum domum invenit, sed vacantem, & desertam.*

981 Relinquitur siquidem mulieri domus sua deserta, quam salvatoris hospitio dignam exhibere neglexit. Quomodo (inquit) poterit domus, emundata confessione priorum delictorum, & observatione regularium institutionum ornata, indigna adhuc iudicari habitaculo gratiæ, Salvatoris ingressu? Poterit sine dubio, si superficialitè emundata, & iuncis (ut dictum est) strata virentibus, interioris plena sit luto. Quis enim suscipiendam Dominum arbitretur in dealbatis mortuorum sepulchris, que videntur aforis speciosa, intrinsecus autem spurcitia & sanies universa replevit? Esto siquidem us aliquando ipsa superficie delictatus, incipiat primum apponere pedem ei qui huiusmodi est, prima aliquam visitationis sue gratiam indagando: nunquid non respiciet illic cum indignatione? Neque verò ingressam ejus exterioris potest conversationis tenuis superficies sustinere: quoniam omnia penetrat, & in intimis cordibus ejus habitatio est. Quòd si nequaquam spiritus discipline subditum manserit peccati corpus inhabitat; factum utique non modo declinat, sed & effugit, atque declinat ab eo.

982 Ecce ergo domus peccatoris, mundata est quidem peccatorum confessione, & ornata quibusdam ornamentis exteriorum operum, seu observatione regularium institutionum; sed adhuc vacans, & indigna habitaculo gratiæ, Salvatoris ingressu. Quando nam hoc contingit? quando peccandi voluntas, in intimis cordibus latitans, superficialitè quidem crassa est, non ex toto intrinsecus eradica. Quòd ex effectibus ipsius colligitur, ex festino utique facilique relapsu. Cum enim arbor pullulat, virgultaque diffundit, facis apertè ostendit, radicem adhuc vivere, & succum fugere. Sic etiam dum citò post Confessionem quis pre-

rumpit in scelera, satis clarè manifestat, radicem quam prava voluntas in corde egerat, in cordis intimo adhuc vivere, non penitus eradicatam esse. Talis proinde est fœtus ille, quem spiritus sapientia effugit. An enim aliud est quam fœtus execrandus, si peccata superficiei radas, non intrinsecus eradices? (prosequitur Bernardus) Certus esto, quod palulabris uberris. Atque inde apparebit, penitus eradicatam non fuisse. Quo tandem fiet, ut emundatam, sed vacantem domum, cum nequioribus septem, qui confessione ejectus fuerat, hostis malignus intrabit. Unde hoc colligit? ex festino facilique ad peccatum regressu. Sequitur namque; Reversus enim ad vomitum canis, ovis erit multo plus quam ante. Et fiet filius gebenna multipliciter, qui post indulgentiam alicuiorum (superficialiter apparentem) in eadem denudò sordes incidit, ut sus lota in volutabro suo.

984 Vis videre mandatum, ornatam, & vacantem domum? Hominem intueri, qui confessus est, & deseruit manifesta peccata precedentia ad iudicium, & nunc solas movet manus ad opera mandatorum, corde penitus arido, ductus consuetudine quadam (quæ observat exteriora precepta juniorum, abstinendarum, Confessionis, Communionis) planèque quasi vitula Ephraim, ducta diligere vitulam. Exteriorum, quæ ad modicum valent, ne unum vota præterit: sed camelum glisit, dum culicem liquat. In corde enim servus est propria voluntatis, cultor avaritiæ, gloria cupidus, ambitionis amator, aut hæc omnia, aut singula intus vitia fovens. Es mentitur iniquitas sibi: sed Deus non irridetur. Videas enim interdum sic palliatum hominem, ut seducat etiam semetipsum; penitens non attendens vermem, qui interiora pajicitur. Manet enim superficies, & salva sibi omnia arbitratur. Comederunt (ait Propheta) alieni robur ejus, & ignoravit. Nam & in veteratâ occasione ebullire saniem, quæ latebat in ulcere, & excisam, non extirpatam arborem in sylvam pullulare videas densiorem. Ecce iterum Bernardus manentem in ipso, non superficiem, sed radicem malæ voluntatis, in corde adhuc viventem, colligit ex eo quod in occasione sanies ipsius ebulliat, & arbor pullulet ut ante. Quod cum in consuetudinariis & recidivis nostris manifestè videamus: igitur Bernardi iudicio, ficta vel superficialis, non plena & intima est penitentia ipsorum, dum confitentur; suntque ut plurimum homines palliati, seducentes semetipsos; non enim attendunt vermem, interiora depauperantem, &c. Si enim forent veraciter ex toto corde conversi, oblata occasione se conversi, seu mutatos ostenderent; sicut qui veraciter humiles sunt, patientes, &c. oblata occasione se humiles & patientes ostendunt. Cujus si contrarium ostendant, nec ante occasionem humiles patienteque fuisse creduntur.

985 Nam, ut D. Gregorius ait l. i. Dial. c. 5. qualis quisque apud se lateat, contumelia illata probat. Cui concinens Bernardus, de grad. humilit. cap. 18. qui veraciter penitet, laborem penitentia non abhorret. Cujus verò simulata confessio est, unâ vel levi contumeliâ, aut exigua penitentia interrogatus, jam humilitatem simulare, jam simulationem dissimulare non potest.

986 Sed & term. 3. in festo Apostolor. Petri & Pauli: Horum (inquit) qui, post conversionem suam, peccatis & vitiis implicantur, ingrati acceptæ gratia, & post missam manum ad aratram, retro respiciunt, tepidi & carnales facti. eorum utique per panes invenias, qui post hæc redeant in gradum pristinum; sed magis in sordibus positæ sordescant adhuc.

987 Et term. 3. in Vigil. Nativit. dicit, scientiam salutis, non omnium esse, nec multorum, sed paucorum, triaque in peccatoribus operari, sive per tres gradus ipsos ad obtinendam peccatorum remissionem perducere. In primo (inquit) gradu, operatur penitentiam & dolorem, ut rixam in letum, gaudium in merorem converteriat, & incipiant tibi displicere, quæ vehementer ante placebant, & illa specialiter borreat, quæ specialiter appetebas. . . In secundo gradu operatur correctionem, ut jam non exhibeas membra tua arma iniquitatis peccato, sed coercas gulam, jugulei luxuriam, superbiam deprimas, & facias servare corpus sanctitati, quod iniquitati ante servierat. Penitentia enim sine correctione non proderit, sicut Sapiens ait Eccli. 34. "Unus edificans, & unus destrucens, quid prodest eis nisi labor? Unus orans, & unus maledicens, cujus vocem exaudiet Deus? Qui enim baptizatur à mortuo, & iterum tangit eum, nihil proficit lavatio ejus; sed, juxta Salvatoris sententiam, verendum est, ne ei aliquid deterius contingat. Sed quia hæc divitiis haberi non possunt, nisi circa se multa circumspiciantur non indies vigilet, & attendat; in tertio gradu operatur sollicitudinem, ut iam sollicitus incipiat ambulare cum Deo suo. . . Hic jam respirare incipit peccator à tribulatione malorum.

Si tria media ista necessaria sint peccatori, ad peccatorum remissionem, & à peccatis liberationem: igitur pauci consuetudinarii, & recidivi nostri, ad eam satis dispositi sunt: utpote qui (experientia teste) ut plurimum ea negligunt, præsertim secundum & tertium. Sicut & ut plurimum negligunt id quod idem Sanctus term. 91. de div. veri, velut necessarium exigit: Confessionem debet semper comitari miseria & dolor, id est mortificatio carnis, & oratio cordis. Alterum enim, sine altero, aut nihil, aut parum prodest. Imò carnis mortificationem, velut nimis molestan, abhorrent. Veraciter proinde non penitent: Si enim veraciter peniterent, laborem penitentia non abhorrent, inquit de gradib. humil. c. 18.

CAPUT LXXXVI.

Argumentum septuagesimum sextum.

Ex Petro Blesens, & S. Aliredo.

Pœnitentiam esse debere perseverantem: quia opera pœnitentiæ, quamlibet laboriosa, nequaquam pœnitenti profutura sunt, si ad vomitum revertatur. Nemo itaque de momentanea contritione, vel afflictiva lachrymarum presumat. . . Si senjeris in gratiam compunctionis, & affluentiam lachrymarum, non tamen idè te statim arbitris Domino reconciliatum. Est quidem gratum Deo sacrificium lachrymarum, & pro omnibus delictis sufficiens bolocastium. Sed quibus? Confitentibus, pœnitentibus, non revertentibus ad vomitum, sed in spiritu humilitatis, & in animo contrito succubentibus ad pia viscera Jesu, & continuantibus dignos penitentia fructus.

S. Aliredus, S. Bernardi synchronus, in spec. eul. charit. c. 20. O! quàm miserabiliter fallantur, quàm sunt sua salutis proditores, qui, vitiis innumerabilibus ac damnableibus implicati, sicut buxus, de quo loqueris, experiantur affectûs compunctionis utriusque, non solum sibi veniam de præteritis pollicentur; imò ad eadem securis quodammodo revertuntur, nec aliquid hoc spiritibus incitamento proficiunt, sed sanctiores hinc semetipsos arbitrantur, in suis sordibus, vel negligentis, impudentis volutantur. Fortè de talibus ait Apostolus: "Dedit illis Deus spiritum compunctionis, oculos ut non videant, & aures ut non audiant." Numquid hoc genus compunctionis excæcat oculos, aures obtundit illorum dumtaxat, qui immansissimas vitiorum sordes, sine penitentia fructibus, peccatis his lachrymarum æstuant abluenda? Itaque (ut c. 17. dicitur) nequaquam secundum momentaneam illum, & sic ita